

drachtige wijfje afzonderlijk gehouden in een nieuw ingericht aquarium van circa 55 liter inhoud. Later werd een der flink opgegroeide, jonge mannelijke exemplaren (deze zijn alle flinker geworden dan de geïmporteerde visschen) hierbij gezet, doch helaas tot nu toe zonder verdere resultaten. Wel vertoont het wijfje de typische blauwe drachtigheidsvlek, doch van werpen is geen sprake. Ik ben nu bezig een kleine kweekvijver op mijn achtererf te laten aanleggen van circa twee kubieke meter inhoud en hoop, dat de zwaarddragers daarin overgebracht tot verdere voortplanting zullen willen schrijden. Intusschen ben ik doende, zoo mogelijk, nog verdere exemplaren uit Europa te importeerden, waarna ik mijn pogingen zal voortzetten, ook met mijne Brazilianen, welke laatste een bijzondere bescherming van hun jonge broed te zien geven, waarover misschien later meer.

Soerabaija, 25 November 1921.

J. H. SIEVEKING.

Naschrift.

In vervolg op het bovenstaande kan ik thans nog mededeelen, dat de toen afzonderlijk gezette paartjes van *Xiphophorus helleri* nu beide een flink quantum jongen ter wereld hebben gebracht. Uiterst interessant was het te zien, hoe het mannetje bezig was het vrouwtje te helpen, door steeds met den bek tegen den buik te stooten. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat het mannetje niet alleen door dit stooten het uittreden der jonge dieren bevordert, doch deze er zelfs met den bek uittrekt, terwijl het wijfje, door langs de planten en den bodem te schuren, zich van het jonge broed zoekt te bevrijden.

Thans heb ik geen dooden gehad onder de jonge dieren, zoodat nu een vijftigtal jongen zich vroolijk tusschen het dichte groen van hoornblad, waterpest en sagittaria beweegt. Waar het verder opkweeken van het jonge broed meestal geen onoverkomelijke bezwaren met zich brengt, hoop ik over een maand of vier in de gelegenheid te zijn eenige paartjes van deze zwaarddragers ter beschikking te kunnen stellen van andere liefhebbers.

Soerabaja, 27 December 1921.

J. H. S.

EEN GEVAL MET EEN ADJAK.

Van mijne vele ontmoetingen met den Wilden Hond (*Canis rutilans*) wil ik den lezers van „de Tropische Natuur” het een en ander mededeelen.

Vooraf hierom lijkt mij dit de moeite waard en hoop ik op 's lezer's belangstelling, wijl dergelijke waarnemingen in de vrije natuur ongetwijfeld wel tot de zeldzaamheden mogen worden gerekend.

Om te beginnen dan: het vangen van mijn eersten adjak.

In het geheel heb ik er zeker wel een twaalfstal gevangen, meermalen twee tegelijk. Niet in een klem, doch in de gewone, welbekende tijgerval met automatisch dichtvallende deur zoodra het dier zich verstout heeft de val binnen te gaan en zich te werpen op het daarin neergelegd aas.

Over het opstellen van een dergelijke val wil ik hier nog even uitweiden. Het succés dat ik met zulk een val heb gehad (behalve een aantal wilde hoenders, ving ik ook

nog 'n 15 à 16 panthers) is hieraan te danken dat ik niet, zooals de meesten doen, het aas alleen maar binnen in de val plaatste, doch ook enkele kleinere stukken vleesch vòòr-in en ook buiten de val—vlak voor de deur—neerlegde. De roover valt hier natuurlijk direct op aan, krijgt den smaak te pakken, wordt hoe langer hoe driester en blijft niet lang dralen met het naar binnen loopen.

Past men dezen maatregel *niet* toe, dan is tijger of hond vaak te bang om het vreemde hok binnen te gaan of wel hij springt aan den achterkant, waar het aas ligt, boven op het hok, komt in aanraking met den pal die de deur open houdt, waardoor deze met een smak neervalt, in welk geval het verschrikte dier zich natuurlijk den eersten tijd niet meer in de nabijheid zal wagen.

Van al mijn gevangen adjaks was de éérste vangst wel het meest interessant.

Ik herinner het mij nog als den dag van gisteren, hoewel het zeker wel 'n tiental jaren geleden is. Sidin komt hijgend bij mij: „Meneer de val is dicht, er zit een tijger in.”

Dat bericht verblijdde mij in hooge mate. Ik was hier pas kort op de onderneming, wist dat er veel panthers waren, doch wist nog niet zeker of hier ook wel koningstijgers voorkwamen. En aan Artis had ik nu eenmaal een koningstijger beloofd,—panthers had ik er al zoo velen verzonden. Dus de heele zaak interesseerde me. ⁽¹⁾

„Ziet het beest er rood uit of zwart” vroeg ik.

„Rood meneer.”

Prachtig! 't Beloofde een mooi geval,—'n geval dat ik verder natuurlijk persoonlijk wilde uitwerken. Wel had ik dien dag juist een photograaf te gast, die zich in de morgen-uren had bezig gehouden met het nemen van mooie kiekjes van mijn banteng, doch die was door dat lastig werkje wel vermoeid genoeg om naar eenige rust-uurtjes te verlangen.

Inmiddels trok ik, gevolgd door Sidin, een spoorzoeker en eenige koelies tijgerval-waarts. En die val bléék dicht en er zàt een dier in en dat zàg er rood-achtig uit. Tot zoover was dus alles in orde.

Maar—'t geval moest toch nader onderzocht worden.

Toen bleek alras dat de gevangene nog niet de grootte had van een halven koningstijger, dat de zwarte strepen waar ik zoo vurig naar uit zat te kijken tusschen de zware, dicht op elkaar geplaatste, bamboe-petoengs waaruit de val was opgebouwd, ten eenemale ontbraken, dat het dier een zware pluimstaart had, en een spitse snuit en..... wat zie ik daar?!

Waarachtig—het heeft een halsband aan! Groote deceptie en désillusie. 'n Kampong-hond? 'n Gladakker, die op nachtelijke omzwerving wellicht in de val is geloopt? Direct maar loslaten? Neen—éven wachten nog. Is het wel een hond? Nòg eens goed gekeken, voor zoover de moeilijke en donkere situatie het toelaat. Neen—het is geen tijger, evenmin een kamponghond,—het is..... een adjak. Maar—die „halsband” is een halsband, dat is toch wel duidelijk te zien.

'n Raadsel!

Na kort beraad wordt besloten het raadsel dan maar in het, hiervoor gereed staand transport-hok over te brengen en naar mijn huis te vervoeren.

Hier was ik beter in de gelegenheid alles nog eens nauwkeuriger te onderzoeken.

⁽¹⁾ Mijn belofte aan Artis heb ik later toch kunnen inlossen door het zenden van een zeer fraai exemplaar, hetwelk daar echter helaas na korten tijd gestorven is.

Die halsband bleek nu zóó nauw om den hals te sluiten, dat het terecht alle verwondering wekte dat het dier hierdoor niet gestikt was. En dat het beest zoo mager was, viel thans ook wel te begrijpen.

Met eenig overleg en geduld wisten wij het dier in een fuik te doen loopen, welke hier juist gereed lag voor het vangen van stekelvarkens. Deze bamboezen fuik werd toen, juist achter het lichaam, stevig vastgebonden zoodat ons beestje geen vin meer verroeren kon. Met een goed-scherpe tuinschaar werd de lederen band toen vlug doorgeknipt en het dier overgebracht naar een ruimere verblijfplaats.

Het is duidelijk, dat we hier te doen hadden met een vroeger, nog jong, gevangen exemplaar dat, gelijk een wachthond op een erf, door dezen of genen dierenverzamelaar aan den ketting was gelegd. Doch het dier prefereerde blijkbaar de vrijheid boven den ketting. Eenmaal terug in de vrije natuur, groeide het jonge dier voorspoedig. Maar de halsband deed hier niet aan mee. En allengs werd dit voor den adjak natuurlijk een beletsel om voldoende voedsel tot zich te nemen, terwijl hij ook op lange drijfjachten, die den adjak eigen zijn, het wel moest afleggen en bij het festijn kwam als mosterd na den maaltijd.

In een mooi, stevig hok werd mijn eerst-gevangene naar Artis vervoerd. En boven op het hok werd de merkwaardige halsband vastgespijkerd als „stuk van overtuiging”.

Zooals boven gezegd, ving ik later nog vele anderen. Doch dit eerste geval is toch wel het merkwaardigste. En ik meende het relaas hiervan mijn mede-lezers niet te mogen onthouden.

Over de ontstellend wreede wijze waarop de Adjak zijn prooi pleegt te overheerschen en over zijne verdere levenswijze in de vrije natuur zoowel als in gevangenschap, misschien een volgende keer.

Jan. '22.

G. A. ALBERTS.

MEDEDEELING VAN DE REDACTIE.

Dikwijls krijgen wij brieven van leden en abonné's om „omgaande” inlichtingen omtrent het door hen gevraagde. Hoe prettig wij die, steeds groeiende, belangstelling ook vinden, er zijn verschillende redenen, die het niet wenschelijk en mogelijk maken alle aanvragers persoonlijk te beantwoorden. Want ten eerste zou de correspondentie te omvangrijk worden en verder profiteert bij eene persoonlijke beantwoording alleen de vrager, terwijl bij plaatsing van vraag en antwoord in het tijdschrift ook vele anderen aan de gegeven antwoorden iets kunnen hebben.

Wij antwoorden in het vervolg als regel dus steeds in het tijdschrift. Alleen in spoedeisende gevallen, wanneer b. v. naar de verzorging of het voedsel van dieren wordt gevraagd, zullen wij persoonlijk antwoorden; in dat geval dient een postzegel voor antwoord te worden ingesloten.

DE REDACTIE.

NOG EENS TRENTÉPOHLIA.

Men maakt ons van bevoegde zijde er op attent, dat de Heer VAN OYE blijkbaar groote waarde hecht aan den zuidelijken stand van de zon en deze als een belangrijke oecologische factor beschouwt, terwijl toch hier, waar wij op Zuiderbreedte wonen, de zon het grootste deel van het jaar niet in het Zuiden komt.

Wij zouden nog hierbij kunnen voegen, dat ook reeds door de snelle stijging der zon, waardoor zij spoedig in het zenith staat, de beschijning der stammen aan ééne zijde slechts van weinig beteekenis kan zijn. Van veel meer belang dan de stand der zon achten wij de intensiteit der belichting en de graad van vochtigheid.

v. SL.